

NAFARROAKO GOBERNUA

GARAPEN EKONOMIKOA

ESKUBIDE SOZIALAK

OGASUNA ETA FINANTZA POLITIKA

LEHENDAKARITZA, FUNTZIO
PUBLIKOA, BARNEA ETA JUSTIZIA

HERRITARREKIKO ETA
ERAKUNDEEKIKO HARREMANAK

HEZKUNTZA

OSASUNA

KULTURA, KIROLA ETA GAZTERIA

LANDA GARAPENA, INGURUMENA
ETA TOKI ADMINISTRAZIOA

SEGURTASUNA ETA LARRIALDIAK

Infekzioak, haurduntza anizkoitza eta amaren adina, Nafarroan gertatzen diren umeen jaiotza goiztiarren arrazoi nagusien artean

Nafarroako Ospitaleguneko Neonatologia Unitateak haurdunaldiaren 37 asteak baino lehen jaio ziren 211 ume artatu zituen, eta txikiak 610 gramoko pisua izan zuen

Ostirala, 2017.eko azaroak 17

Fetua inguratzen duten mintzen infekzioak, haurduntza anizkoitzak, amen muturreko adinak (17 urtetik behera eta 35 urtetik gora) edo haien estres mailak nabarmentzen dira Nafarroan gertatzen diren jaiotza goiztiarrak eragiten dituzten arrazoi nagusien artean, 37 asteko baino gutxiagoko haurdunaldian gertatzen direnak.

Aitaren eginkizunak garrantzia hartzen du neonatologian.

Ostiral honetan Neska-mutil Goiztiarren Nazioarteko Eguna ospatzen da, eta ume jaioberri horien eta haien senideen omenezko sentsibilizazio jardunaldi bat da. Azken urteetan, Nafarroako osasun publikoko sarean gertatutako jaiotzen % 10 inguru haurdunaldia amaitu aurretik gertatzen dira. Jaio osteko unea (normalean zesarea bidez) gaitzuta, biziraupen-indizea % 100etik hurbil dago, eta talde profesionalen esfortzuak ahalik eta ondoriorik txikienekin aurrera egin dezaten lan egiteko dira.

2016an Nafarroako Ospitalegunek 389 jaioberri zenbatu zituen haurdunaldiko 37. astea baino lehen, 4.047 erditzeetatik, beraz, inguruko ospitaleetan dagoen antzeko indizea da. Bi ume goiztiarretatik batek zainketa espezializatuak edo trinkoak izan behar ditu normalean, beraz, Nafarroako Ospitaleguneko Neonatologia Unitatera sartu behar dute.

Unitate honetan, jaioberrien zainketa espezializatu eta erreferentziako zentroa dena Nafarroako ospitale publiko guztietarako, iaz 518 ume sartu ziren, eta horietatik 211 goiztiarrak ziren, erregistratutako 5.364 jaiotzetatik (4.074 Nafarroako

Ospitalegunean; 865, Tuterako "Reina Sofía" Ospitalean eta 425, Lizarrako "García Orcoyen" Ospitalean). 2016ko pazienterik txikienak 610 gramo pisatu zituen eta haurdunaldiko 25. astean jaio zen.

Neonatologia taldeko profesionalak inkubagailu batean.

Inbasio maila txikiko tratamenduak

Ume goiztiarren arazo nagusia beraien organoen heldutasun falta da, birikena bereziki, eta horrek organismoa osoan eragiten du. Digestio- eta infekzio arazoak ere izaten dituzte. Biziraupena bermatzeko oso tratamendu zabalak eta bestelakoak aplikatzen zaizkie. Garrantzitsuenen artean nabarmentzen da kortikoide sistemikoen ematea amari jaio aurretik, erditze goiztiarreko mehatxua dagoenean, erditu aurretik biririkak heltzen laguntzeko.

Ume goiztiarra jaiota, eskatzen duten tratamendu nagusietako bat trakea barruko likido surfaktantea ematea da. Horrek nabarmen hobetzen du arnasteko zailtasun sindromea duten jaioberrien pronostikoa. Horri dagokionez, Nafarroako Ospitalegunek iaztik oso gutxi inbaditzen duten teknika bat aplikatzen dute, MIST delakoa (Minimal Invasive Surfactant Therapy). Horrela, ume hauetako askok behar duten sendagai tentsioaktiboa ematen zaie, kateter zurrun baskular baten bidez, eta horrek intubazio kopurua (aireztatze mekanikoa arnasketa bermatzeko) eta konplikazioak murrizten dira.

Umearen garapen neurosensorial eta emozionalera mugatutako zainketak

Jaioberrien Unitateak zainketa programa bat du (CCD) ospitaleratuta dauden umeen bilakaera neurosensorial eta emozional onari laguntzeko. Helburua da jaioberri horiek ahalik eta estres eta min txikiena izatea aurre egin behar dioten egoera kritikoaren barruan, gurasoak prozesu honetan guztian inplikatu.

Umearen egoeran normalizazioa egoten laguntzeko helburuetako bat alta goiztiarrak egiten saiatzea da, jaioberri goiztiarrak 2.000-2.200 gramo arteko pisua lortzen dutenean etxera joateko, betiere nahikoa arnasketa badute eta familia elikatzeko eta laguntza medikoa eskatzen duen arazoren bat ezagutzeko gai bada. Ume hauei ospitaletik kanpo egiten zaien jarraipena oso estua da, eta Neonatologia kontsulta, bere egoerak eskatzen dituen zerbitzu espezializatuak (Pneumologia, Neuropediatria, Kardiologia, Digestioa, Errehabilitazioa eta abar) eta erreferentziako Lehen Mailako Arretako zentroak koordinatzea eskatzen du.

2012. urtetik, gurasoek 24 ordutan dituzte irekita jaioberrien unitatea, nahi duten denboran seme-alabekin egon daitezen. Unitateak "umezain metodoa" aplikatzea sustatzen du, gurasoen eta umeen arteko denbora luzeko ukipen zuzenean oinarrituta dagoena. Metodo honek ezinbestekotzat hartzen du loturak indartzea, bi alderdientzat traumatikoa den une batean. Horrez gain, eragin positiboak ere ditu umearen neuronen eta afektibitatearen garapenean, baita bere egoera fisiko orokorrean ere. Horren ondorioz, ospitaleratze denborak murriztu egiten dira.

Jaioberrien Unitateak, gainera, amen edoskitzeari laguntzeko politikari eusten dio, amatasun solairuetan eta helduen ZIUn baterako protokoloak eginez, mota horretako elikadura ezarri nahi duten amei eta egiteko dauden amei laguntzeko. Talde profesionalak laguntza eta aholkularitza eskaintzen diete amei, umeei bularra zuzenean emateko aukera badute eta zeharka egin behar badute, esne-erazgailuen bidez, jaioberriak inkubagailuan egon behar direlako edo beren egoera dela eta ezin dutelako bularra hartu. Horretarako, unitateak esnea biltzeko eta kontserbatzeko sistema bat du, egunero ospitaleratuta dauden umeen amek ekartzen dituztenak; baita gela bat ere esnea ateratzeko.

Amaren esnea ateratzeko tresnak biltzeko kanpaina

Duela gutxi edoskitze-gela honek beste bost esne-erazgailu eskuratu ditu amek umeak ospitaleratuta daudenean eskura izan dezaten. Horrela dagoeneko zazpi daude. Halaber, baliabide ekonomiko eskasak dituzten amen artean edoskitzea sustatzeko asmoz, unitateak esne-erazgailuak biltzeko kanpaina abian jarri du. Helburua da amek dagoeneko gailu horiek ez erabiltzea eta Unitateari ematea. Unitatean bertan haien esterilizazioaz, prestaketaz eta mantentzeaz arduratuko dira.

Erazgailuak eman nahi dituzten pertsonak Nafarroako Ospitaleguneko Unitatean bertan entrega

ditzakete, edo postaz bidali. Tresnak erabiltzeko moduan egotea, eta ahal bada, elektrikoa izatea eskatzen da.

60 profesional baino gehiago ekipamendua

Nafarroako Ospitaleguneko Neonatologia taldea 11 pediatrez (2 Amatasun solairuan daude eta beste 9k Zainketa Intentsibo Pediatrikoak -UCIP- eta Eremu Neonatala partekatzen dute), 34 erizainez eta 18 laguntzailez osatuta dago.

Unitatea 70eko hamarkadaren erdialdean sortu zen, Francisco Javier Egües doktorea buru zen talde bat abian jarri zenean. 1998. urtean gaur egun duen kokapenera aldatu zen, B Nafarroako Ospitaleguneko beheko solairuan (antzinako Virgen del Camino Ospitalea). 2007. urtetik aurrera gaur egungo ezaugarriak eskuratu zituen, Zainketa Intentsibo Pediatrikoen Unitatea irekitzean, Neonatologia intentsiboan espezializatutako pediatra batekin eguneko 24 ordutan. Gaur egun, unitateko zuzendariak Teresa Rives, Nafarroako Ospitaleguneko Pediatria ataleko burua eta Esther Garces Bueno dira, Neonatologiako Erizaintzako unitateko eta Zainketa Intentsibo Pediatrikoen burua.

Azken urtean unitate honetako profesionalak aritu dira Neonatologiako eta Zainketa Intentsibo Pediatrikoen Erizaintzako Zainketen Espezializazioko Diploma berria abian jartzen, Nafarroako Unibertsitate Publikoa aurten eskaintzen hasi dena. Unitateko Medikuntzako eta Erizaintzako Profesionalek irakasle gisa parte hartzen dute ikastaroan, gaitasun eta ezagutza oso zehatzak behar dituen esparru batean berriazko prestakuntza sustatzeko dena.

Galería de fotos

Madre con su hijo recién nacido.

Neonatologia taldea.